

กระบวนการในการประกอบอาชีพนักจัดรายการวิทยุของ
รายการวิทยุยอดนิยมในเครือ บริษัท เอ-ไทม์ มีเดีย จำกัด

นายไพโรจน์ เทวินบูรณวงศ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน ภาควิชาการสื่อสารมวลชน

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2544

ISBN 974-17-0426-7

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

18 ก.ย. 2546

I 2034083x

THE DISC JOCKEY OCCUPATIONAL PROCESS
OF A-TIME MEDIA'S RADIO STATIONS

Mr.Phairoj Tewinburanuwong

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Mass Communication

Department of Mass Communication

Faculty of Communication Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2001

ISBN 974-17-0426-7

ไพโรจน์ เทวินบูรานวงศ์ : กระบวนการในการประกอบอาชีพนักจัดรายการวิทยุของ
รายการวิทยุยอดนิยมในเครือ บริษัท เอ-ไทม์ มีเดีย จำกัด. (THE DISC JOCKEY
OCCUPATIONAL PROCESS OF A-TIME MEDIA'S RADIO STATIONS) อ. ที่ปรึกษา :
รศ.ดร.ศิริชัย ศิริกายะ, 152 หน้า. ISBN 974-17-0426-7

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงกระบวนการในการประกอบอาชีพนักจัดรายการวิทยุ ของรายการวิทยุในเครือ บริษัท เอ-ไทม์ มีเดีย จำกัด โดยใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ในกลุ่มบุคคลที่เป็นผู้บริหาร,ผู้ผลิตรายการวิทยุ ที่ทำหน้าที่ในการพิจารณาคัดเลือกนักจัดรายการวิทยุ รวมทั้ง กลุ่มนักจัดรายการวิทยุ ของบริษัท เอ-ไทม์ มีเดีย จำกัด

ผลการวิจัยพบว่ากระบวนการและขั้นตอนในการจัดคนเข้ามาประกอบอาชีพนักจัดรายการวิทยุ ของบริษัท เอ-ไทม์ มีเดีย จำกัด สามารถแบ่งได้เป็น 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การสรรหา การคัดเลือก และการฝึกฝนพัฒนานักจัดรายการวิทยุ และในการศึกษากระบวนการในการประกอบอาชีพนักจัดรายการวิทยุ พบว่า ขั้นตอนในการเข้าสู่อาชีพนักจัดรายการวิทยุ ของ บริษัท เอ-ไทม์ มีเดีย จำกัด สามารถแบ่งได้เป็น 5 วิธีคือ การสมัครด้วยตัวเอง การเป็นนักจัดรายการวิทยุจากที่อื่นมาก่อน การเป็นผู้มีชื่อเสียงมาก่อน การทำงานในฝ่ายอื่น ๆ มาก่อน และการได้รับการแนะนำชักชวนให้เข้ามา โดยนักจัดรายการวิทยุบางส่วนไม่ได้จบการศึกษาที่ตรงสาขา แต่ใช้ประสบการณ์และความสามารถมาทดแทน ทั้งนี้จะต้องมีคุณสมบัติที่สำคัญคือ เข้าใจงานสื่อสารมวลชน สนใจข่าวสาร พุดจาชัดเจน มีอารมณ์และบุคลิกที่ดี ซึ่งเมื่อผ่านการคัดเลือกแล้วก็จะต้องมีการพัฒนาฝึกฝนทักษะเพื่อรักษาความนิยมอยู่ตลอดเวลา ส่วนเหตุผลในการตัดสินใจออกจากอาชีพนักจัดรายการวิทยุ แบ่งได้เป็น 3 ปัจจัยคือ ความนิยมที่ได้รับจากผู้ฟังลดลง หหมดแรงบันดาลใจและความมุ่งมั่นในอาชีพ และการมีเป้าหมายในชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น ต้องการไปประกอบอาชีพอื่น ๆ แทน เป็นต้น

ภาควิชาการสื่อสารมวลชน
สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน
ปีการศึกษา 2544

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4285260128 : MAJOR MASS COMMUNICATION

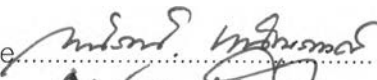

KEY WORD: DISC JOCKEY / OCCUPATIONAL PROCESS / A-TIME MEDIA / RADIO STATIONS

PHAIROJ TEWINBURANUWONG : THE DISC JOCKEY OCCUPATIONAL PROCESS OF
A-TIME MEDIA'S RADIO STATIONS. THESIS ADVISOR : ASSOC.PROF.SIRICHAI
SIRIKAYA, Ph.D., 152 pp. ISBN 974-17-0426-7

The objectives of this qualitative research are to study the disc jockey occupational process of A-Time Media's radio stations and the factors that influence the disc jockey occupation. The method used is in-depth interviews with the following groups : the company's executives, the producers who are mainly responsible for the recruitment of disc jockey. And also analyzing from the response of the disc jockeys of A-Time Media's radio stations.

The results indicate that, there are 4 stages to the disc jockey recruitment process of A-Time Media Co.,Ltd. according the following guideline in staffing theory : Planning, recruiting, selecting, and training - developing. The finding shows that there are 5 entrance procedures for disc jockey coming into A-Time Media's radio stations./ Self-application / Other radio stations's disc jockeys / Celebrities / A-Time Media's staffs / Invited persons. A number of the disc jockeys used their experiences and skills instead of the knowledge from the academic degree in mass communication. Therefore, important qualifications for becoming an A-Time Media's disc jockey are : perception in mass communication , attention to news updates and information , articulation , positive mind and nice personality. Although they have passed the selection process, they will need to be trained and developed to improve their skills and maintain their popularity as a disc jockey for a long period of time. However, 3 main factors influencing the decision to quit the disc jockey occupation are : decrease in acceptance from the audiences / lost of enthusiasm / change in life's objective such as finding other careers, etc.

Department Mass Communication
Field of study Mass Communication
Academic year 2001

Student's signature.....
Advisor's signature.....
Co-advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นความตั้งใจของผู้วิจัย ที่ต้องการจะรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการในการประกอบอาชีพ นักจัดรายการวิทยุ ของ บริษัท เอ-โหม่ มีเดีย จำกัด จากประสบการณ์ในการทำงานโดยตรงของผู้วิจัย ซึ่งน่าจะเป็นประโยชน์สำหรับผู้สนใจที่ต้องการจะศึกษาเกี่ยวกับเรื่องของ อาชีพนักจัดรายการวิทยุ ที่ถือว่าเป็นบุคลากรที่มีความสำคัญต่อวงการสื่อสารมวลชน และมีบทบาทที่สำคัญต่อสังคมปัจจุบัน

นอกเหนือจากการสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อันนำความภาคภูมิใจมาให้ผู้วิจัยแล้ว อีกหนึ่งความสำเร็จที่ผู้วิจัยได้รับคือ การได้มีโอกาสรับรู้ ถึงความห่วงใย และความปรารถนาดีจากบิดา มารดา ครูอาจารย์ เพื่อนร่วมงาน และเพื่อนร่วมสถาบันทุก ๆ คน ที่มีให้ตลอดระยะเวลาในการพยายามทำวิทยานิพนธ์นี้จนสำเร็จ ผู้วิจัยถือว่าเป็นอีกหนึ่งความสำเร็จ ที่ได้ตอบแทนผู้ที่ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์นี้ทุก ๆ คน ด้วยผลงานที่จะเป็นประโยชน์ต่อวงการสื่อสารมวลชน ต่อไป

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ศิริกายะ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ปนัดดา ธนสถิตย์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ขวัญเรือน กิติวัฒน์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ในการให้คำปรึกษาและคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ จนทำให้วิทยานิพนธ์นี้เสร็จสมบูรณ์

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณในความช่วยเหลือด้วยดี จากบุคลากรทุก ๆ ฝ่ายของบริษัท เอ-โหม่ มีเดีย จำกัด และหวังว่า วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะเป็นการรวบรวมข้อมูลที่สำคัญ อันเป็นประโยชน์ต่อวงการวิทยุ เป็นการตอบแทนประสบการณ์อันมีค่าที่ผู้วิจัยได้รับจากการทำงานมาโดยตลอด และถ้าหากวิทยานิพนธ์นี้เป็นประโยชน์ในทางวิชาการ ต่อผู้สนใจ นำไปศึกษาเพิ่มเติม หรือแม้แต่สามารถเป็นแรงบันดาลใจให้ผู้วิจัยในรุ่นต่อ ๆ ไป ได้ใช้เป็นแนวทางในการสร้างความพยายาม เพื่อนำไปสู่ความรู้ และความสำเร็จในขั้นต่อ ๆ ไป ผู้วิจัยต้องขอขอบคุณไว้ล่วงหน้า สำหรับการให้ประโยชน์จากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ในทุก ๆ ทาง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
บทที่ 1	
บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ปัญหำนำวิจัย.....	8
วัตถุประสงค์.....	8
ขอบเขตของการวิจัย.....	9
ข้อสันนิษฐาน.....	9
นิยามศัพท์.....	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
บทที่ 2	
แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
แนวคิดเรื่องการจัดรายการวิทยุ.....	11
แนวคิดเรื่องการจัดคนเข้าทำงาน.....	12
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการตลาด.....	16
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	17
บทที่ 3	
ระเบียบวิธีวิจัย.....	23
แหล่งข้อมูล.....	23
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	27
การตรวจสอบข้อมูล.....	28
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	29
การนำเสนอข้อมูล.....	29

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การนำเสนอข้อมูล.....	29
บทที่ 4	
กระบวนการพิจารณาคัดเลือกพัฒนาและฝึกฝน นักจัดรายการวิทยุ.....	31
รูปแบบรายการวิทยุ.....	32
หน้าที่ของบุคลากรในฝ่ายต่าง ๆ.....	39
ขั้นตอนการผลิตรายการ.....	42
การวางแผนการผลิตรายการวิทยุ.....	45
การสรรหานักจัดรายการวิทยุ.....	46
การคัดเลือกนักจัดรายการวิทยุ.....	49
การฝึกฝน พัฒนานักจัดรายการวิทยุ.....	58
บทที่ 5	
กระบวนการประกอบอาชีพนักจัดรายการวิทยุ.....	73
นักจัดรายการวิทยุของ บริษัท เอ-ไทม์ มีเดีย จำกัด.....	73
เหตุผลในการตัดสินใจเข้าสู่อาชีพนักจัดรายการวิทยุ.....	75
ความคิดเห็นต่ออาชีพนักจัดรายการวิทยุ.....	80
ขั้นตอนการเข้าสู่อาชีพนักจัดรายการวิทยุ.....	85
การศึกษาและประสบการณ์ ก่อนเข้าสู่อาชีพนักจัดรายการวิทยุ.....	104
คุณสมบัติที่สำคัญของการเป็นนักจัดรายการวิทยุ.....	109
ความคิดเห็นต่อกระบวนการคัดเลือกนักจัดรายการวิทยุ.....	113
ปัญหาและอุปสรรคในการประกอบอาชีพนักจัดรายการวิทยุ.....	117
การฝึกฝน และพัฒนาทักษะ เพื่อรักษาความนิยม.....	120
หน้าที่ความรับผิดชอบของนักจัดรายการวิทยุ.....	123
เหตุผลหลักในการตัดสินใจออกจากอาชีพนักจัดรายการวิทยุ.....	126
บทที่ 6	
สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	129
ข้อจำกัดในการวิจัย.....	134

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยในอนาคต.....	136
รายการอ้างอิง.....	138
ภาคผนวก.....	141
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	152